ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Náchodě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Slížkovou ve věci

žalobkyně: **ČR - Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 15, 118 10 Praha 1

proti
žalované: **Chemagroup s.r.o.**, IČO 64789071
bytem V Náměrkách 101, 547 01 Náchod - Bražec
zastoupený advokátem Jiřím Jandou
sídlem Kamenice 155, 547 01 Náchod

o zaplacení 129 992,06 Kč s příslušenstvím (bezdůvodné obohacení)

takto:

I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku částku 129 992,06 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 129 992,06 Kč od 17. 1. 2018 do zaplacení.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku náklady řízení 2 846,94 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně podala proti žalované žalobu o zaplacení částky 129 992,06 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 17. 1. 2018 do zaplacení. V žalobě uvedla, že tuto částku po žalované požaduje z titulu bezdůvodného obohacení, které žalované vzniklo na úkor žalobkyně tím, že splnila povinnost stanovenou jí rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1, čj. 16C 64/2010-204 ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2016, čj. 11 Co 435/2015-224.

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

Žalobkyně povinnost uloženou citovanými rozsudky splnila dne 26. 4. 2016. Následně Nejvyšší soud rozsudkem čj. 30 Cdo 4084/2016-278 rozsudek Městského soudu 11 Co 435/2015-224 zrušil v rozsahu nároku žalované na nemajetkovou újmu ve výši 42 319 840 Kč s příslušenstvím a v navazujících nákladových výrocích a vrátil v tomto rozsahu věc k dalšímu řízení Obvodnímu soudu pro Prahu 1. Částka 129 992,06 Kč se tak stala bezdůvodným obohacením žalované. Žalobkyně vyzvala žalovanou k vydání bezdůvodného obohacení výzvou ze dne 20. 12. 2017, lhůta k vydání bezdůvodného obohacení marně uplynula dne 16. 1. 2018.

2. Žalovaná se žalobou nesouhlasila. Tvrdila, že na úkor žalobkyně žádné bezdůvodné obohacení nezískala. Podle vyjádření žalované se bezdůvodné obohacení získané plněním z právního důvodu, který odpadl, vztahuje jen na ty případy, kdy v okamžiku poskytnutí plnění existoval právní důvod plnění, který však následně, v důsledku další právní skutečnosti ztratil své právní účinky (odpadl). Důvodnost požadavku na vydání bezdůvodného obohacení tedy závisí na tom, zda podle hmotného práva, tedy i bez rozhodnutí soudu, jež bylo následně zrušeno, plnil povinnost, kterou skutečně měl, či nikoliv. Zrušením rozhodnutí, podle nějž bylo plněno, dochází k bezdůvodnému obohacení jen v případě, že právní důvod tohoto splnění nespočíval v hmotném právu, tedy že podle hmotného práva zde povinnost neexistovala. Podle názoru žalované, uhrazená částky 129 992,06 Kč byla v tomto případě poskytnuta na základě důvodu vyplývajícího z hmotného práva, který je povinnost zaplatit nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem. Uhrazená částka také není podle názoru žalované bezdůvodným obohacením.

3. Z rozsudku Obvodního soudu v Praze 1 ze dne 3. 9. 2015, čj. 16C 64/2010-204 soud zjistil, že ve sporu žalobkyně Chemagroup s.r.o., IČ: 64789071 proti žalované České republice – Ministerstvu financí o zaplacení částky 211 599 200 Kč bylo uloženo žalované zaplatit žalobkyni částku 122 437,50 Kč (výrok I) se zákonným úrokem z prodlení od 13. 4. 2010 do 30. 6. 2010. Ve zbývající části žalovaného nároku byla žaloba zamítnuta (výrok II). Žalované bylo uloženo zaplatit žalobkyni náklady řízení 71 352,99 Kč.

4. Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2016, čj. 11 Co 435/2015-244 soud dále zjistil, že výše citovaný rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ve výroku I odvolací soud změnil tak, že zamítl nárok ohledně částky 32 437,50 Kč. Ve zbývající části rozsudek soudu prvého stupně potvrdil. O nákladech řízení účastníků rozhodl tak, že žádný z nich nemá na náhradu nákladů řízení právo.

5. Z likvidačního dokladu Ministerstva finanční soud zjistil, že částka 129 992,06 Kč byla žalované společnosti Chemagroup s.r.o. poukázána dne 25. 4. 2016.

6. Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR čj. 30 Cdo 4084/2016-278 ze dne 28. 11. 2017 bylo zjištěno, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2016, čj. 11 Co 435/2015-244 a rozsudek Obvodního soudu v Praze 1 ze dne 3. 9. 2015, čj. 16C 64/2010-204 byly zrušeny v rozsahu, v jakém jimi bylo rozhodnuto o nároku společnosti Chemagroup s.r.o. na nemajetkovou újmu ve výši 42 319 840 Kč a v navazujících náladových výrocích a v tomto rozsahu byla věc vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 1 k dalšímu řízení.

7. Z rozsudku Obvodního soudu v Praze 1 ze dne 17. 9. 2021, čj. 16C 64/2010-422 soud zjistil, že byla zcela zamítnuta žaloba žalobkyně Chemagroup s.r.o. proti žalované České republice – Ministerstvu financí o zaplacení částky 42 319 840 Kč.

8. Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 2. 2022, čj. 11 Co 301/2021-447 soud zjistil, že rozsudek Obvodního soudu v Praze ze dne 17. 9. 2021, čj. 16C 64/2010-422 byl odvolacím soudem potvrzen.

9. Z Výzvy k vydání bezdůvodného obohacení soud zjistil, že žalobkyně opakovaně vyzvala žalovanou k bezodkladnému vydání bezdůvodného obohacení ve výši žalované částky dne 10. 2. 2020. Výzva byla zástupci žalované doručena dne 12. 2. 2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

10. Po zhodnocení všech shora uvedených důkazů dospěl k tomuto skutkovému závěru. Žalovaná vedla proti žalobkyni spor o zaplacení náhrady nemajetkové újmy 211 599 200 Kč. Na základě rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1, čj. 16C 64/2010-204 ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2016, čj. 11 Co 435/2015-224 zaplatila žalobkyně žalované dne 26. 4. 2016 částku 129 992,06 Kč Nejvyšším soudem v Brně byl jako soudem dovolacím citovaný rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 rozsudek Městského soudu v Praze zrušen a v dalším řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 1 a odvolacího Městského soudu v Praze, byl nárok žalované na zaplacení náhrady za nemajetkovou újmu zcela zmítnut. Žalobkyně proto vyzvala žalovanou výzvou ze dne 20. 12. 2017 k vrácení zaplacené částky 129 992,06 Kč, neboť ji považuje za bezdůvodné obohacení, které vzniklo na straně žalované na úkor žalobkyně. Lhůta k vydání bezdůvodného obohacení uplynula dne 16. 1. 2018.

11. Podle § 2991odst. 1 Občanského zákoníku, kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí ochuzenému vydat, o co se obohatil. Podle § 2991 odst. 2, bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že na něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.

12. V souzeném případě se žalobkyně po žalované podle shora citovaného ustanovení § 2991 odst. 1 Občanského zákoníku domáhá vydání bezdůvodného obohacení. Tvrdí, že bezdůvodné obohacení žalované vzniklo tím, že žalovaná získala plnění z právního důvodu (na základě pravomocného vykonatelného soudního rozhodnutí), který odpadl (na základě rozsudku dovolacího byl v dalším řízení rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu nárok žalované zcela zamítnut). Soud souhlasí s právním názorem žalobkyně, proto žalobu považuje za zcela důvodnou.

13. *Bezdůvodné obohacení získané plněním z právního důvodu, který odpadl, se vztahuje na ty případy, kdy v okamžiku poskytnutí plnění existoval právní důvod plnění, který však následně, v důsledku další právní skutečnosti, ztratil své právní účinky (odpadl). Okamžikem odpadnutí právního důvodu se poskytnuté plnění stává bezdůvodným obohacením. Nárokuje-li vrácení plnění z uvedeného titulu ten, kdo plnil povinnost uloženou mu soudem (případně jiným orgánem), závisí důvodnost jeho požadavku na tom, zda podle hmotného práva – tedy i bez rozhodnutí, jež bylo následně zrušeno – plnil povinnost, kterou skutečně měl, či nikoliv. Tuto otázku soud řeší jako otázku předběžnou. Zrušením rozhodnutí, podle něhož bylo plněno, dochází k bezdůvodnému obohacení jen v případě, že právní důvod tohoto plnění nespočíval v hmotném právu, tedy že podle hmotného práva zde taková povinnost neexistovala (rozsudek Nejvyššího soudu 28 Cdo 2242/2010). Plnil-li žalovaný na základě povinnosti uložené soudem na neexistující dluh, pak žalobci vzniká bezdůvodné obohacení, a to okamžikem, kdy bylo rozhodnutí, na jehož základě bylo plněno, pravomocně zrušeno. Bezdůvodným obohacením se může stát též plnění přijaté na základě vykonatelného rozhodnutí, jež bylo následně zrušeno. Domáhá-li se přitom vrácení plnění ten, kdo plnil povinnost uloženou mu soudem (popřípadě jiným orgánem), závisí důvodnost jeho požadavku na tom, zda podle hmotného práva, tj. i bez rozhodnutí, jež bylo následně zrušeno, plnil hmotněprávní povinnost, kterou v okamžiku plnění skutečně měl, či nikoliv. Zrušením rozhodnutí, podle nějž bylo plněno, dochází pak k bezdůvodnému obohacení jen v případě, že právní důvod tohoto plnění nespočíval v hmotném právu, tedy že podle hmotného práva zde povinnost neexistovala; zrušením rozhodnutí tak odpadá právní důvod a poskytnuté plnění se stává bezdůvodným obohacením. Bezdůvodné obohacení vzniká rovněž v případě, plnil-li subjekt povinnost, jíž odpovídající právo protistrany bylo již promlčeno, proto, že mu tak ukládalo pravomocné soudní rozhodnutí, jež bylo v důsledku úspěšného uplatnění mimořádného opravného prostředku zrušeno.(rozsudek Nejvyššího soudu 28 Cdo 961/2020).*

14. Skutková podstata bezdůvodného obohacení podle shora citované judikatury Nejvyššího soudu dopadá na ty případy, kdy v okamžiku poskytnutí plnění existoval právní důvod plnění, který však následně v důsledku další právní skutečnosti, odpadl. V předmětném sporu se nepochybně o bezdůvodné obohacení žalované jednalo, neboť povinnost k zaplacení příslušné částky (náhrady nemajetkové újmy) která byla žalobkyni uložena pravomocným vykonatelným rozhodnutím soudu v řízení o náhradu nemajetkové újmy, v hmotném právu oporu neměla. Dovolacím

soudem zrušená rozhodnutí měla konstitutivní povahu, založila tedy novou povinnost k plnění (povinnost zaplatit náhradu nemajetkové újmy), jež žádný dřívější odraz v hmotném právu neměla. Získaná hodnota se okamžikem právní moci zrušení rozhodnutí stala bezdůvodným obohacením žalované. Odpadnutí právního důvodu nastalo v souvislosti se zrušením rozhodnutí nižších instancí dovolacím soudem. Právní mocí tohoto rozhodnutí tedy zanikl právní důvod původně poskytnutého plnění a byla tak splněna příslušná skutkové podstata bezdůvodného obohacení. Toto bezdůvodné obohacení je tedy žalovaná povinna žalobci vydat.

15. Podle § 1968 věta 1. Občanského zákoníku, dlužník, který svůj dluh řádně a včas nesplní, je v prodlení. Podle § 1970, po dlužníkovi, který je v prodlení se splácením peněžitého dluhu, může věřitel, který řádně splnil své smluvní a zákonné povinnosti, požadovat zaplacení úroku z prodlení, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný. Výši úroku z prodlení stanoví vláda nařízením, neujednají-li strany výši úroku z prodlení, považuje se za ujednanou výše takto stanovená.

16. Žalovaná je v prodlení s vydáním bezdůvodného obohacení ode dne následujícího po uplynutí lhůty k plnění tak, jak ji žalobkyně uplatnila ve své výzvě ze dne 20. 12. 2017. Lhůta uplynula dne 17. 1. 2018.

17. O nákladech soudního řízení rozhodoval soud podle § 142 odst. 1 o.s.ř., tedy přiznal ve sporu úspěšné žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení potřebných k účelnému uplatňování jejího práva. Žalobkyni v tomto řízení vznikly náklady za tři režijní paušály podle vyhl. č. 254/2015 Sb. po 300 Kč. Dále žalobkyni náleží cestovní náhrady k soudnímu jednání osobním automobilem z Prahy do Náchoda a zpět ve výši 1 946,94 Kč (celkem 300 km, podle TP spotřeba 3,8l nafty na 100 Kč, cena nafty 47,10 Kč za 1l a náhrada sazby za 1 km 70 Kč podle vyhl. č. 511/2001 Sb.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, ke Krajskému soudu v Hradci Králové, prostřednictvím podepsaného soudu.

Nebude-li povinnost stanovená tímto rozsudkem splněna řádně a včas, lze se plnění domáhat návrhem na výkon soudního rozhodnutí.

Náchod 18. srpna 2022

JUDr. Jana Slížková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]